



# JULES VERNE

Kuun ympäri



# JULES VERNE

Kuun ympäri

 SAGA  
EGMONT

Jules Verne

# Kuun ympäri

Ranskankielestä Suomentanut  
Valfrid Hedman

SAGA Egmont

*Kuun ympäri*

Original title

*Autour de la lune*

Cover image: Shutterstock

Teos on julkaistu historiallisena dokumenttina, jonka kieli kuvastaa julkaisuaikansa näkemyksiä.

Copyright © 2020 SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726315271

1. e-book edition, 2020

Format: EPUB 2.0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont [www.saga-books.com](http://www.saga-books.com) – a part of Egmont,  
[www.egmont.com](http://www.egmont.com)

## Ensimmäinen luku

Kello 10.20—10.47 illalla

Kun kello löi kymmenen, sanoivat Michel Ardan, Barbicane ja Nicholl jäähyväiset lukuisille ystävilleen, jotka he jättivät maan päälle. Kaksi koiraa, jotka oli määrätty perustamaan uusi koirarotu kuun manterelle oli jo suljettu ammukseseen. Nuo kolme matkustajaa lähestyivät suunnattoman valuteräspuutken aukkoa, ja nostorana laski heidät ammuksen kartiomaiseen myssyyn.

Sieltä he pääsivät asianmukaisesta aukosta alumiinivaunuun. Kun nostoranan taljat oli vedetty takaisin, irroitettiin kolumbiadin suu heti viimeisistä telineistään.

Tultuaan tovereineen ammukseseen, Nicholl ryhtyi sulkemaan sen aukkoa vahvalla metallilaatalla, joka sisäpuolelta kiinnitettiin paikoilleen voimakkailla puristusruuveilla. Toiset tiukkaan sovitetut laatat peittivät valoreikien mykiönmuotoiset patenttiruudut. Metallivankilaansa tiiviisti suljetut matkustajat olivat nyt pilkkosen pimeässä.

»Ja nyt, rakkaat matkatoverit», virkkoi Michel Ardan. »olkaamme kuin kotonamme. Minä olen tottunut taloustehtäviin ja ymmärrän ne askareet hyvin. Koettakaamme tulla parhaamme mukaan toimeen tässä uudessa asunnossamme ja tehdä olomme mukavaksi. Mutta ensin pitäisi saada hiukan enemmän valoa. Eihän kaasua, hitto vieköön, ole keksitty myyriä varten!»

Sen sanottuaan tämä huoleton mies raapaisi tulitikkuun liekin hieromalla tikkua kenkäänsä anturaa vasten. Sitten hän kosketti sillä pientä kärkeä, joka oli kiinnitetty

erääseen metallisäiliöön; sinne kovan puristuksen alle varattu hiilivety riittäisi ammuksen valaistukseen ja lämmitykseen sadanneljänkymmenen tunnin eli kuuden vuorokauden ajaksi.

Kaasu syttyi. Näin valaistu ammus näytti sisäpuoleltaan hauskalta kammiolta; seinät oli peitetty silkkivanulla, istuimet olivat pyöreitä leposohvia, ja katto oli holvimainen kuin tuomiokirkossa.

Kaikki esineet — aseet, koneet ja taloustarpeet — oli tukevasti kiinnitetty vanuseinien pyöreisiin kohtiin, jotta ne voisivat tärveltyä kestävä lähtösäyksen. Kaikkiin inhimillisesti mahdollisiin varokeinoihin oli ryhdytty tämän uhkarohkean yrityksen saattamiseksi onnelliseen loppuun.

Michel Ardan tarkasti kaikki ja selitti olevansa hyvin tyytyväinen tällaiseen järjestelyyn.

»Tämä on vankila», virkkoi hän, »mutta liikkuva vankila, ja kunhan saan painaa nenäni ikkunaruutuun, olen valmis tekemään sadan vuoden sopimuksen! Sinä hymyilet, Barbicane. Onko sinulla sitten jokin sala-ajatus? Arveletko, että tästä vankilasta voisi tulla hautamme? Olkoonpa niinkin, mutta minä en vaihtaisi sitä Muhammedin hautaan, joka heiluu ilmassa eikä liiku mihinkään!»

Michel Ardanin näin puhuessa suorittivat Barbicane ja Nicholl viimeisiä valmistuksiaan. Nichollin kronometri osoitti kahtakymmentä minuuttia yli kymmenen illalla, kun matkustajat lopullisesti muurattiin ammukseseen. Tämä kronometri oli asetettu kymmenenneskunnilleen insinööri Murchisonin ajanmittarin mukaan. Barbicane katsoi sitä.

»Ystävät», sanoi hän, »se on kahtakymmentä minuuttia yli kymmenen. Kolmeatoista minuuttia vaille yksitoista Murchison päästää sähkökipinän lankaan, joka on yhteydessä kolumbiadin ruutipanoksen kanssa. Siinä silmänräpäyksessä me jätämme maapallomme. Niinpä

viivymme vielä kaksikymmentäseitsemän minuuttia maan päällä.»

»Kaksikymmentäkuusi minuuttia ja kolmetoista sekuntia», vastasi järjestelmällinen Nicholl.

»No niin!» huudahti Michel Ardan hyväntuulisesti. »Kahdessakymmenessäkuudessa minuutissa ehtii toimittaa paljon. Ehtii pohtia vakavimpia siveellisiä ja poliittisia kysymyksiä, vieläpä ne ratkaistakin. Kaksikymmentäkuusi minuuttia hyvin käytettynä on arvokkaampi aika kuin kaksikymmentäkuusivuotinen tyhjantoimitus. Muutamat Pascalin tai Newtonin sekunnit ovat kalliimmat kuin etanamaisten houkkioiden koko elämä ...»

»Ja mitä siitä päättelet, ikuinen lörpöttelijä?» kysyi puheenjohtaja Barbicane.

»Siitä päättelen, että meillä on kaksikymmentäkuusi minuuttia», vastasi Ardan.

»Enää vain kaksikymmentäneljä», huomautti Nicholl.

»Kaksikymmentäneljä, jos niin tahdot, kelpo kapteeni», myönsi Ardan, »kaksikymmentäneljä minuuttia, joiden kuluessa voisi syventyä ...»

»Michel», sanoi Barbicane, »matkallamme meillä on kyllin aikaa syventyä mitä pulmallisimpiin kysymyksiin. Huolehtikaamme nyt vain lähdöstämme.»

»Emmekö ole valmiit?»

»Epäilemättä. Mutta on vielä ryhdyttävä muutamiin varokeinoihin lieventääksemme alkusysäystä mahdollisimman paljon.»

»Onhan meillä murtuvien väliseinien välissä vesikerrokset, joiden kimmoisuus suojelee meitä riittävästi.»

»Toivon sitä, Michel», vastasi Barbicane säyseästi, »mutta en ole siitä ihan varma».

»Voi tuota kujeilijaa!» huudahti Michel Ardan. »Hän toivoo ... Hän ci ole varma ... Hän odottaa, kunnes olemme

pöntössämme, tehdäkseen tuon surkean tunnustuksen!  
Mutta minäpä tahdon lähteä tieheni!»

»Millä keinoin?» vastasi Barbicane.

»Sepä se», myönsi Michel Ardan, »se on tosiaan vaikeaa. Me olemme junassa, ja junailijan pilli viheltää kalidenkymmenenneljän minuutin päästä.»

»Kahdenkymmenen», oikaisi Nicholl.

Muutaman silmänräpäyksen katselivat matkustajat toisiaan. Sitten he tarkkasivat esineitä, jotka olivat heidän vankilassaan.

»Kaikki on paikallaan», sanoi Barbicane. »Nyt on vain päätettävä, kuinka asetumme edullisimmin, kestääksemme alkusysäyksen. Asento ei voi olla vähäarvoinen, ja kaikin mokomin on estettävä veri nousemasta meille liian rajusti päähän.»

»Juuri niin», vahvisti Nicholl.

»Sitten», huomautti Michel Ardan, valmiina esimerkillään korostamaan sanojaan, »on parasta seisoa päällämme, jalat ilmassa, niinkuin sirkuksen ilveilijät!»

»Ei», neuvoi Barbicane, »vaan laskeutukaamme kyljellemme; sillä tavalla me parhaiten vastustamme tärähdystä. Muistakaahan, että hetkellä, jolloin ammus lähtee, on melkein samantekevää, olemmeko sisässä vai sen edessä.»

»Jollei se ole muuta kuin 'melkein samaa', niin sitten minä rauhoitun», vastasi Michel Ardan.

»Hyväksyttekö minun ajatukseni, Nicholl?» kysyi Barbicane.

»Täydellisesti», vastasi kapteeni. »Vielä kolmetoista ja puoli minuuttia.»

»Tuo Nicholl ei ole ihminen!» huudahti Michel. »Hän on vain sekunnilleen tarkka kronometri, jossa on kahdeksan reikää ...»

Mutta toverit eivät häntä enää kuunnelleet, vaan tekivät viimeisiä valmistuksiaan kuvaamattoman kylmäverisesti. He näyttivät kahdelta säntilliseltä matkustajalta, jotka junanvaunuun päästyään koettavat asettua mahdollisimman mukavasti. Täytyy tosiaan kysyä, mistä aineesta ovat tehdyt nuo amerikkalaissydämet, joissa kamalimmankaan vaaran lähestyminen ei aiheuta ainuttakaan lisäsykähdystä!

Kolme paksupatjaista ja tukevaa vuodetta oli sijoitettu ammukseseen. Nicholl ja Barbicane sovittivat ne liikkuvana lattiana toimivan pyöreän laatan keskelle. Niille piti kolmen matkustajamme laskeutua vähää ennen ammuksen lähtöä.

Tällä välillä Ardan, joka ei voinut pysyä liikkumatta, kiersi ahtaassa vankilassaan kuin petoeläin häkissä, haastellen ystävilleen ja puhutellen koiriaan, Dianaa ja Satellitea.

»Hei, Diana! Hei, Satellite!« huudahti hän kiihoittaen niitä. »Pian saatte siis näyttää kuun koirille maan koirien hyviä tapoja! Tottapa tuotatte kunniaa meikäläisille koiraroduille! Jukoliste! Jos koskaan palaamme tänne alas, niin tuon mukanaani kuusta ristisiitostyypin, joka saa ihmiset ihmettelemään!«

»Mikäli kuussa on koiria«, huomautti Barbicane.

»Kyllä siellä on«, vakuutti Michel Ardan, »niinkuin siellä on hevosia, lehmiä, aaseja ja kanojakin. Panenpa vetoa, että tapaamme siellä kanoja!«

»Sata dollaria siitä, ettemme niitä tapaa«, sanoi Nicholl.

»Sovittu, hyvä kapteeni«, vastasi Ardan puristaen Nichollin kättä. »Mutta kuulehan, sinä olet jo menettänyt kolme vetoa puheenjohtajallemme, koska yritykseen tarvittavat varat on saatu kokoon, koska kanuunan valaminen on onnistunut ja koska kolumbiadi on panostettu ilman tapaturmaa — yhteensä kuusituhatta dollaria.«

»Niin«, vastasi Nicholl. »Kello on kolmekymmentäseitsemän minuuttia, kuusi sekuntia yli

kymmenen.»

»Juuri niin, kapteeni. No, ennenkuin neljännestunti on kulunut, täytyy sinun vielä laskea puheenjohtajalle yhdeksantuhatta dollaria — neljätuhatta siksi, että kolumbiadi ei räjähdä, ja viisituhatta siksi, että ammus kohoaa korkeammalle kuin kymmenen kilometriä.»

»Minulla on ne dollarit», vastasi Nicholl sipaisten kämmenellään takkinsa povitaskua, »enkä muuta pyydä kuin saada maksaa».

»Vai niin, Nicholl. Näenpä, että sinä olet järjestystä rakastava mies, mitä minä en ole koskaan kyennyt olemaan. Mutta kuitenkin sinä olet lyönyt sarjan itsellesi melko epäedullisia vetoja, jos sallit minun niin sanoa.»

»Kuinka niin?» kysyi Nicholl.

»Siksi, että jos voitat ensimmäisen vedon, niin kolumbiadi on räjähtänyt ammuksilleen, eikä Barbicanea ole enää sinulle dollareita pulittamassa.»

»Minun panokseni on sijoitettu Baltimoren pankkiin», vastasi Barbicane vaatimattomasti, »ja jollei Nichollia enää ole, lankee voitto hänen perillisilleen».

»Olettepa te käytännöllisiä miehiä!» huudahti Michel Ardan. »Minä ihailen teidän täsmällisyyttänne sitä enemmän, mitä vähemmän teitä ymmärrän.»

»Kahdeksaatoista minuuttia vailla yksitoista», virkkoi Nicholl.

»Enää vain viisi minuuttia», vastasi Barbicane.

»Niin, vain viisi lyhyttä minuuttia!» toisti Michel Ardan. »Ja me olemme suljetut ammukseseen yhdeksänsataa jalkaa pitkän tykin pohjalle! Ja tämän kuulan alle on kasattu neljäsataatuhatta naulaa pumpuliruutia, mikä tehoaa yhtä paljon kuin miljoona kuusisataatuhatta naulaa tavallista ruutia! Ja seisoen kello kädessään, silmä tähtäimessä ja sormi sähkönappulalla laskee ystävä Murchison sekunteja ja sinkauttaa meidät pian tähtien väliseen avaruuteen ...»

»Riittää, Michel, riittää!» virkkoi Barbicane vakavalla äänellä »Valmistautukaamme. Vain muutamat silmänräpäykset erottavat meidät äärimmäisen kohtalokkaasta hetkestä. Kädenpuristus, ystävät!»

»Niin», huudahti Michel Ardan enemmän liikutettuna kuin miltä halusi näyttää.

Nuo kolme rohkeaa toverusta puristivat toistensa käsiä ikäänkuin hyvästiksi.

»Jumala meitä varjelkoon!» virkkoi uskonnollismielinen Barbicane.

Michel Ardan ja Nicholl ojentuivat liikkuvan lattian keskelle asetetuille matrassoille.

»Kolmetoista minuuttia vaille yksitoista», kuiskasi kapteeni.

Kaksikymmentä sekuntia vielä! Barbicane sammutti nopeasti kaasun ja laskeusi toveriensa viereen.

Syvää hiljaisuutta ei keskeyttänyt muu kuin sekunteja näppäilevän kronometrin nakutus.

Äkkiä tärisytti maata ja ilmaa hirvittävä jyrähdys, ja pumpuliruudin palamisesta kehittyvien kuuden miljardin kaasulitran työntämänä ammus kohosi ilmojen avaruuteen.

## Toinen luku

### Ensimmäinen puolitunti

Mita oli tapahtunut? Minkä vaikutuksen oli tuo kauhea tärähdys tehnyt? Oliko ammuksen rakentajain nerokkuus johtanut onnelliseen tulokseen? Oliko sysäys vaimentunut jousien, neljän puskimen, vesipatjojen ja särkyvien väliseinien vaikutuksesta? Oliko tehty vaarattomaksi tuo poloittava alkuvauhti, jolla olisi voitu sekunnissa kiittää Pariisin tai New Yorkin yli, siis yhdentoista tuhannen metrin matka? Se oli tietenkin kysymys, jonka tekivät itselleen tämän järkyttävän näytelmän tuhannet katselijat. He unohtivat matkan päämäärän ajatellessaan vain matkustajia. Ja jos joku heistä, esimerkiksi J. T. Maston, olisi voinut vilkaista ammuksen sisään, niin mitä hän olisi nähnyt?

Ei vielä mitään. Ammuksessa vallitsi synkkä pimeys. Mutta kartioon päättyvän lieriön seinät olivat varsin hyvin kestäneet. Ei mitään halkeamaa, ei kuhmua, ei kieroutta. Ihmeellinen kuula ei ollut edes muuttanut muotoaan äärettömän ruutimäärän sytyttyä eikä, kuten oli syytä pelätä, hajonnut aluminisateeksi.

Sisällä oli tapahtunut yleensä vain vähän häiriötä. Joitakuita esineitä oli rajusti paiskautunut kattoholviin, mutta tärkeimmät kapineet eivät näkyneet sysäyksestä mitään kärsineen. Niiden kiinnitysnuorat olivat ehjät. Pyörivällä permannolla, joka oli alentunut pohjaansa väliseinien murtuessa ja veden haihduttua, virui kolme liikkumatonta ruumista. Vieläkö Barbicane, Nicholl ja Michel Ardan hengittivät? Oliko tämä ammus nyt vain

metallinen ruumiskirstu, jossa kolme vainajaa kiiti avaruuteen ...?

Muutamia minutteja ammuksen lähdön jälkeen hievahti eräs näistä ruumiista; käsivarret liikkuivat, pää kohosi pystyyn, ja mies pääsi nousemaan polvilleen. Se oli Michel Ardan. Hän tunnusteli itseään, hymähti kuuluvasti ja lausui sitten:

— Michel Ardanilla kaikki liitokset paikallaan. Katsotaanhan, kuinka on muiden laita!

Urhea ranskalainen yritti nousta, mutta ei voinut pysyä jaloillaan. Hänen päänsä huojui, ja rajusti päähän kihonnut veri sokaisi häntä. Hän oli kuin humalainen.

— Prr! — virkahti hän. — Tämä tekee saman vaikutuksen kuin kaksi pulloa *cortonia*. Se on vain vähemmän mieluista niellä!

Sitten hän sively moneen kertaan otsaansa, hieroi ohimoitaan ja huusi kovalla äänellä:

»Nicholl! Barbicane!»

Hän odotti levottomasti. Ei mitään vastausta. Ei huokauskaan ilmaissut, että hänen toveriensa sydämet vielä tykyttivät. Hän toisti kutsunsa. Sama äänettömyys.

— Peijakas! — huudahti hän. — Ne ovat kuin olisivat pudonneet päälle viidennestä kerroksesta! Pyh, — lisäsi hän järkkymättömän luottavaisena, — jos ranskalainen on päässyt polvilleen, niin tottapa kaksi amerikkalaista kömpii myös pystyyn. Mutta ennen kaikkea on saatava valoa näyttämölle.

Ardan tunsi elämän palaavan ruumiiseensa ihan tulvimalla. Hänen verensä tyyntyi ja alkoi jälleen kiertää niinkuin tavallisesti. Uusilla ponnistuksilla hän pääsi tasapainoon. Hän kompuroi pystyyn, veti taskustaan tulitikun ja sytytti sen. Sitten hän lähensi liekkiä säiliön hienoon kärkeen, ja kaasu alkoi palaa. Valaistuslaite ei ollut mitenkään vahingoittunut. Kaasu ei ollut päässyt ulos,

missä tapauksessa hajukin olisi sen ilmaissut eikä Michel Ardan olisi voinut rankaisematta liikkua tulitikku kädessä vedyllä täytetyssä kammiossa. Ilmaan yhtynyt kaasu olisi muodostanut räjähtävän sekoituksen, ja räjähdys olisi päättänyt, minkä pamaus ehkä oli aloittanut.

Kun kaasu oli sytytetty, kumartui Ardan toveriensa puoleen. Nuo ruumiit olivat hervottomina röykkiöinä paiskautuneet yhteen. Nicholl oli päällä ja Barbicane alla. Ardan nosti kapteenin istualleen, pani hänet sohvaan vasten nojalleen ja hieroi tarmokkaasti. Tämä järkevästi suoritettu hieronta toivutti Nichollin, joka avasi silmänsä, sai heti kylmäverisyytensä takaisin, tarttui Ardanin käteen ja kysyi vilkaisten ympärilleen:

»Entä Barbicane?»

»Kukin vuorostaan», vastasi Michel Ardan tyynesti.

»Minä aloitin sinusta, Nicholl, koska olit päällimmäisenä. Käykäämme nyt käsiksi Barbicaneen.»

Ardan ja Nicholl tarttuivat Tykkiklubin puheenjohtajaan ja laskivat hänet sohvalle. Barbicane näkyi kärsineen enemmän kuin hänen toverinsa. Hänestä oli vuotanut vertakin, mutta Nicholl rauhoittui todetessaan, että sitä oli juossut vähäpätöisestä haavasta olkapäässä. Se oli pelkkä naarmu vain, jonka hän huolellisesti satoi.

Kului kuitenkin jokunen aika ennenkuin Barbicane virkosi; tämä juttu peloitti jo hänen molempia ystäviään, jotka häntä ahkerasti hieroivat.

»Kyllä hän sentään hengittää», sanoi Nicholl, laskien korvansa haavoittuneen sydäntä vasten.

»Hengittää», vastasi Ardan, »hengittää kuin mies, joka on jotenkin tottunut sitä joka päivä tekemään. Hierokaamme, Nicholl, hierokaamme tarmokkaasti!

Ja molemmat tilapäishierojat tekivät työnsä niin hyvin, että Barbicane tuli tajuihinsa. Hän avasi silmänsä, nousi

pystyyn, tarttui molempien ystäviensä käsiin ja kysyi ensimmäiseksi lauseekseen:

»Nicholl, liikummeko me?»

Nicholl ja Barbicane katselivat toisiaan. He eivät vielä olleet ehtineet ajatella ammusta. Heidän ensimmäinen huolensa oli kohdistunut matkustajiin eikä vaunuun.

»Niin, tosiaan, liikummeko me?» toisti Michel Ardan.

»Vai lepäämmekö rauhallisesti Floridan tantereella?» kysyi Nicholl.

»Tai Meksikonlahden pohjassa?» lisäsi Michel Ardan.

»Mitä vielä! huudahti puheenjohtaja Barbicane.

Ja tämä hänen toverinsa esittämä kaksinainen otaksuma sai hänet heti palaamaan todellisuuteen.

Toistaiseksi ei ollut vielä mahdollista ammuksen tilasta mitään päättää. Sen näennäinen liikkumattomuus ja yhteyden puute ulkomaailman kanssa estivät ratkaisemasta kysymystä. Kenties ammus kiiti rataansa pitkin avaruudessa? Kenties se lyhyen lennon jälkeen oli pudonnut takaisin maan päälle taikkapa Meksikonlahteen, kuten Floridan niemimaan kapeuden takia oli mahdollista.

Se oli vakava asia ja samalla jännittävä ongelma. Siihen piti saada ratkaisu niin pian kuin suinkin. Ylenmäärin kiihtynyt Barbicane, joka sielullisen tarmonsensa avulla voitti ruumiillisen heikkoutensa, nousi pystyyn. Hän kuunteli. Ulkoa ei erottanut pienintäkään ääntä. Mutta paksut vanutäytteet riittivätkin estämään heitä kuulemasta mitään. Muuan seikka kuitenkin kiinnitti Barbicanen huomiota. Lämpö määrä ammuksen sisällä oli merkittävästi kohonnut. Puheenjohtaja otti lämpömittarin sitä suojaavasta kuoresta ja katsoi. Koje osoitti neljäkymmentäviisi astetta Celsiusta.

»Kyllä», huudahti hän sitten, »kyllä me liikomme! Tämä tukehduttava kuumuus johtuu ammuksen seinistä, kun ne hankaavat ilmakerroksia vasten. Pian se vähenee, koska jo

kiidämme tyhjyydessä, ja oltuamme vähällä tukehtua saamme kohta kestää kovaa pakkasta.»

»Mitä», kysyi Michel Ardan, »sinun käsityksesi mukaan, Barbicane, olemme siis nyt jo maan ilmapiirin ulkopuolella?»

»Varmasti, Michel. Kuuntele minua. Kello on nyt viittä minuuttia vailla yksitoista. Lähtömme tapahtui noin kahdeksan minuuttia sitten. Ja jollei laukaus olisi vähentänyt alkuvauhtiamme, olisi kuusi sekuntia riittänyt suorittaaksemme sen lyhyen matkan, jonka päähän ilmakehä ulottuu maan pinnalta.»

»Juuri niin», vastasi Nicholl, »mutta kuinka suureksi arvioitte hankauksesta johtuneen vähennyksen vauhdissamme?»

»Kolmanneksi osaksi, Nicholl», vastasi Barbicane. »Se vähennys on kyllä melkoinen, mutta minun laskelmieni mukaan on suhde sellainen. Jos meillä siis on ollut yhden toistatuhannen metrin alkuvauhti, niin ilmakehän halkaistuamme se on vähentynyt seitsemääntuhanteen kolmeensataankolmeenkymmeneenkolmeen metriin. Joka tapauksessa olemme sen taipaleen jo suorittaneet, ja ...»

»Ja silloin», sanoi Michel Ardan, »ystävämme Nicholl on menettänyt molemmat vetonsa: neljätuhatta dollaria, koska kolumbiadi ei ole räjähtänyt, ja viisituhatta dollaria, koska ammus on kohonnut kymmentä kilometriä korkeammalle. Suoritahan siis, Nicholl.»

»Todetkaamme ensin asia», vastasi kapteeni, »ja maksakaamme sitten. Tosin on mahdollista, että Barbicanen laskelmat ovat oikeat ja että minä olen menettänyt yluleksäntuhatta dollaria. Mutta mieleeni juolahtaa uusi otaksuma, ja se kumoaisi vedon.»

»Mikä se on?» kysyi Barbicane innokkaasti.

»Se olettamus, että syystä tai toisesta ei ruutia ole sytytetty emmekä ole lähteneetkään.»

»Hitto viekään, kapteeni!» huudahti Michel Ardan, »siinäpä otaksuma, joka olisi omien aivojeni arvoinen. Se on kuitenkin vain leikkiä. Eikö sysäys ole meitä puoliksi tappanut? Enkö toinnuttanut sinua henkiin? Eikö puheenjohtajan olkapäästä vieläkin vuoda verta, kun siihen on sattunut jokin kolaus?»

»Oikein, Michel», vastasi Nicholl, »mutta salli minun tehdä yksi ainoa kysymys».

»Ole niin hyvä.»

»Kuulitko pamausta, jonka varmasti on täytynyt olla hirvittävä?»

»En», vastasi Ardan kovin hämmästyneenä, »minä en tosiaan kuullut mitään pamausta».

»Entä te, Barbicane?»

»En minäkään kuullut.»

»No?» äännähti Nicholl.

»Tosiaankin», jupisi puheenjohtaja, »miksi emme ole kuulleet pamausta?»

Nuo kolme ystävästä katselivat toisiaan varsin hämmästyneinä. Tässä oli selittämätön ilmiö. Ammus oli kuitenkin lähtenyt, ja pamauksen oli täytynyt tapahtua.

»Ottakaamme ensin selville, missä olemme», ehdotti Barbicane, »ja avatkaamme suojuoluukut».

Tämä perin yksinkertainen temppu suoritettiin heti. Ruuvit, jotka pitivät paikoillaan rautavaarvoja oikeanpuolista valoreikää peittäväillä ulkopuolisilla metallilevyillä, siirtyivät ruuviavainta väännettäessä. Nuo vaarnat työnnettiin ulos, ja kautsukilla varustetut tiivistysrenkaat tukkivat reiän, josta ne kulkivat. Heti laskeutui ulkopuolinen luukku saranoilleen kuin tykinaukon läppä laivassa, ja valoreikää sulkeva mykiölasi tuli näkyviin. Samanlainen valoreikä oli avattavissa ammuksen paksussa seinässä sen toisella puolella, kolmas kupulassa ja neljäs pohjaonkalossa. Voitiin siis neljältä eri suunnalta tarkata

taivasta näistä sivuruuduista ja vielä suurempaan maata ja kuuta ammuksen ala- ja yläaukoista.

Barbicanen ja hänen kaksi toveriaan olivat heti rynnänneet paljastetun ruudun luo. Mikään valonsäde ei osunut ammuksen. Läpikuultamaton pimeys verhosi sitä. Se ei kuitenkaan estänyt puheenjohtaja Barbicanen huudahtamista:

»Ei, hyvät ystävät; me emme ole pudonneet takaisin maapallolle. Me emme ole vajonneet Meksikonlahteen! Ei, me kohoamme avaruuteen. Katsokaa noita yössä tuikkivia tähtiä ja tuota läpituultamatonta pimeyttä, joka lepää maan ja meidän välillämme!»

»Hurraa, hurraa!» huusivat Michel Ardan ja Nicholl yhteisen ääneen.

Tämä sakea pimeys todisti selvästi, että ammus oli jättänyt maan, sillä sen tanner, jota kuu siihen aikaan kirkkaasti valaisi, olisi näkynyt matkustajille, jos he olisivat levänneet sen pinnalla. Tämä pimeys osoitti myöskin, että ammus oli jättänyt taakseen ilmakehän, sillä muutoin olisi ilmaan levinnyt valo heijastunut metalliseiniin; mutta mitään sentapaista ilmiötä ei voitu havaita. Ja valo olisi myös kirkastanut tähystysreiän ruudun, mutta ruutu oli pimeä. Epäily ei enää ollut mahdollinen. Matkustajat olivat lähteneet maapalloilta.

«Minä olen hävinnyt», virkkoi Nicholl.

»Ja minä onnittelen sinua siitä», vastasi Ardan.

»Tässä on yhdeksäntuhatta dollaria», jatkoi kapteeni vetäen taskustaan setelipinkan.

»Haluatteko kuitenkin?» kysyi Barbicanen, ottaen summan vastaan.

»Jos viitsitte sen kirjoittaa», vastasi Nicholl.

»Säännöllisempään se olisi.»

Ja vakavasti, tynesti kuin kotonaan kassakaapin edessä, Barbicanen veti esille muistikirjansa, repäisi siitä tyhjän

lehden, kirjoitti lyijykynällä säännönmukaisen kuitin, päiväsi sen, varusti allekirjoituksella ja leimalla ja ojensi paperin kapteenille, joka huolellisesti pisti sen lompakkoonsa.

Kohottaen lakkiaan Michel Ardan kumarsi sanaa sanomatta molemmille tovereilleen. Tuollainen muodollisuus tällaisissa oloissa kahlehti hänen kielensä. Näin »amerikkalaista» hän ei ollut koskaan ennen nähnyt.

Tämän asian toimitettuaan olivat Barbicane ja Nicholl jälleen asettuneet ruudun eteen ja katselivat tähtisikermiä. Tähdet erottuivat kirkkaina pisteinä taivaan mustasta taustasta. Mutta tältä puolelta ei voitu nähdä kuuta, joka liikkuen idästä länteen kohosi vähitellen keskitaivaalle. Sen puuttuminen antoikin miettimisen aihetta Ardanille.

»Entä kuu?» virkkoi hän. »Eikö se saapuisikaan kohtaukseemme?»

»Ole huoleti», vastasi Barbicane. »Meidän tuleva kotipallosemme on paikallaan, mutta sitä ei voi nähdä tältä taholta. Avatkaamme toinen sivuikkuna.»

Juuri kun Barbicane oli lähtemässä valoreiän luota paljastaakseen vastakkaisella puolella olevan, kiintyi hänen huomionsa heitä lähenevään kirkkaaseen esineeseen. Se oli tavattoman iso kiekko, jonka valtavia mittasuhteita ei voinut arvioida. Sen maata kohti käännetty puolisko oli kirkkaasti valaistu. Sitä olisi voinut sanoa pieneksi kuuksi, joka heijasti suuren valoa. Se liikkui ihmeellisen nopeasti ja näkyi kiertävän maan ympäri rataa pitkin, joka leikkasi ammuksen uraa. Tämän liikkuvan kappaleen vauhtia täydensi pyöriminen oman akselin ympäri. Se käyttäytyi siis niinkuin kaikki avaruuteen heitetyt taivaankappaleet.

»Häh», huudahti Michel Ardan, »mikä tuo on? Toinen ammus?»

Barbicane ei vastannut. Tuon tavattoman möhkäleen ilmestyminen ihmetytti ja säikähdytti häntä. Yhteentörmäys

oli mahdollinen, jolla olisi surkeat seuraukset: joko ammus luiskahtaisi radaltaan tai törmäys lopettaisi siltä vauhdin ja syöksisi sen maata kohti, jopa se voisi vastustamattomasti joutua moisen pikku kiertotähden vetovoiman uhriksikin.

Puheenjohtaja Barbicane oli nopeasti tajunnut näiden kolmen otaksuman seuraukset, jotka tavalla tai toisella olisivat kohtalokkaita ja tekisivät heidän yhteisen yrityksensä tyhjäksi. Hänen mykät toverinsa katselivat avaruuden halki. Outo ilmiö suureni hirvittävästi heitä lähestyessään, ja jonkun näköharhan vaikutuksesta näytti siltä kuin se olisi syöksymässä juuri heitä kohti.

»Tuhat tulimmaista», huudahti Michel Ardan, »junat ajavat yhteen!»

Vaistomaisesti olivat matkustajat perääntyneet. Heidän pelkonsa oli jähmettävä, mutta sitä ei kestänyt kauan. Tuskin muutamia sekunteja. Pieni kiertotähti kiiti monen sadan metrin päässä ammuksen ohi ja hävisi näkyvistä, ei niin paljoa nopeutensa vuoksi kuin siksi, että sen kuuhun käännettyt kasvot häipyivät äkkiä avaruuden ehdottomaan pimeyteen.

»Onnea matkalle!» huudahti Michel Ardan, huokaisten tyytyväisyydestä. »Mitä! Eikö ääretön avaruus ole kyllin laaja, jotta pieni ammusparka voisi siellä pelotta liikkua? Mutta mikäs tuo rehentelevä pallo oli, joka oli vähällä törmätä umpivaunuunne?»

»Nyt sen kyllä tiedän», vastasi Barbicane.

»Lempo soikoon, sinä tiedät kaikki!»

»Se on vain meteori», vastasi Barbicane, »mutta tavattoman iso meteori, jonka maa vetovoimallaan on kytkenyt saattolaisekseen».

»Onko se mahdollista?» huudahti Michel Ardan. »Maalla on siis kaksi kuuta niinkuin Neptunuksella?»

»Niin, ystäväni, vaikka sillä tavallisesti otaksutaan olevan vain yksi. Mutta tämä toinen kuu on niin pieni ja sen

vauhti niin suuri, että maan asukkaat eivät voi sitä erottaa. Eräiden häiriöiden nojalla muuan ranskalainen tähtitieteilijä, nimeltä Petit, kykeni määrittämään tämän toisen saattolaisen olemassaolon ja laskemaan sen ominaisuudet. Hänen havaintojensa mukaan tuo pienoistähti kiertää maan ympäri vain kolmessa tunnissa kahdessakymmenessä minuutissa, mikä on ääretön nopeus.»

»Myöntävätkö kaikki tähteintutkijat tuon saattolaisen olemassaolon?» kysyi Nicholl.

»Eivät», vastasi Barbicane, »mutta jos he meidän laillamme olisivat sen kohdanneet, eivät he enää voisi epäillä. Muuten tuo jättiläismeteori, joka ammuksellemme törmätessään olisi saattanut meidät pahaan pulaan, salliikin meidän määrätä asemamme avaruudessa.»

»Millä tavalla?» tiedusti Ardan.

»Siten, että sen välimatka on tunnettu ja että sen kohdatessamme olimme täsmälleen kahdeksantuhannen sadanneljänkymmenen kilometrin päässä maapallon pinnasta.»

»Siis kahdentuhannen Ranskan penikulman päässä!» huudahti Michel Ardan. »Se vauhti voittaa maaksi nimitetyn kurjan pallon nopeimmatkin pikajunat!»

»Sen kyllä uskon», vastasi Nicholl katsoen kronometriään. »Kello on nyt yksitoista, ja vasta kolmeteista minuuttia sitten lähdimme Amerikan mantereelta.»

»Vain kolmeteista minuuttia?» virkkoi Barbicane.

»Niin», vastasi Nicholl. »Ja jos yhdentoista kilometrin alkunopeus olisi pysyväinen, kiittäisimme noin neljäkymmentätuhatta kilometriä tunnissa!»

»Kaikki tuo on oivallista, hyvät ystävät», virkkoi puheenjohtaja; »mutta yhä on ratkaisematta se kysymys, miksi emme kuulleet kolumbiadin pamausta.»